

AŞI BİLGİLENDİRME BEYANI

Tifo Aşısı: Bilmeniz Gerekenler

Many Vaccine Information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis

Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 Neden aşı olalım?

Tifo aşısı tifo ateşini önleyebilir.

Hem aktif olarak tifo ateşi hastalığına yakalananlar hem de tifo ateşi hastalığına neden olan bakterileri taşıyan kişiler bakterileri diğer insanlara bulaştırabilirler. Kişi mikroplu yiyecekleri yediğinde veya mikroplu içecekleri içtiğinde, bakteriler çoğalabilir ve kan dolaşımına yayılabilir, bu da tifo ateşine neden olur.

Tifo ateşi hayatı tehdit eden bir hastalık olabilir. Belirtiler inatçı yüksek ateş, güçsüzlük, karın ağrısı, baş ağrısı, ishal veya kabızlık, öksürük ve iştahsızlığı içerir.

Tedavi görmeyen kişilerde ateş haftalarca veya aylarca devam edebilir. Tedavi görmeyenlerin %30 kadarı tifo ateşi hastalığının komplikasyonlarından ölmektedir. İlaça dirençli tifo bakterileri dünyanın pek çok yerinde daha yaygın hale geldiği için daha az antibiyotik tedavi seçeneği vardır.

Tifo ateşi bazı Doğu ve Güneydoğu Asya, Afrika, Karayipler ve Orta ve Güney Amerika bölgeleri de dahil olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde yaygındır. Tifo ateşi Birleşik Devletler'de yaygın değildir.

2 Tifo aşısı

Tifoyu önlemek için iki aşı vardır. Biri inaktif (öldürülmüş) aşı ve diğeri canlı, atenüe (zayıflatılmış) aşısıdır. Sağlık uzmanınız, hangi tip tifo aşısının sizin için en uygun olduğuna karar vermenize yardımcı olabilir.

- **İnaktif tifo aşısı**, enjeksiyon (iğne) olarak uygulanır. 2 yaş ve üstü insanlara uygulanabilir. Seyahatten en az 2 hafta önce bir doz tavsiye edilir. Risk altında kalmaya devam eden kişiler için her 2 yılda bir tekrarlanan dozlar önerilmektedir.

- **Canlı tifo aşısı** oral olarak (ağız yoluyla) uygulanır. 6 yaş ve üstü kişilere verilebilir. Toplam 4 kapsül olmak üzere birer gün ara ile bir kapsül alınır. Son doz seyahatten en az 1 hafta önce alınmalıdır. Her bir kapsül soğuk veya ılık su ile yemeklerden yaklaşık bir saat önce bütün olarak yutulmalıdır (çiğnenmemeli). Risk altında kalmaya devam eden kişiler için her 5 yılda bir rapel aşıya ihtiyaç vardır. **Önemli: Canlı tifo aşısı kapsülleri bir buzdolabında (dondurulmadan) saklanmalıdır.**

Birleşik Devletler'de rutin tifo aşısı önerilmemektedir, ancak aşağıdaki kişiler için tifo aşısı önerilmektedir:

- Dünyanın tifonun yaygın olduğu bazı yerlerine seyahat edenler. (NOT: tifo aşısı %100 etkili değildir ve ne yediğiniz veya içtiğinize dikkat etmenin yerine geçmez.)
- Tifo taşıyıcısı olan biriyle yakın temas halindeki kişiler.
- Salmonella typhi bakterileri ile çalışan laboratuvar çalışanları.

Tifo aşısı diğer aşılar ile aynı anda verilebilir.

3 Sağlık uzmanınızla konuşunuz

Aşı uygulanan kişide şu durumlar mevcutsa sağlık uzmanınızla konuşunuz:

- **Daha önce yapılan bir tifo aşısından sonra bir alerjik reaksiyon** geçirmiş ise veya herhangi bir **şiddetli, hayatı tehdit eden alerjisi** varsa.
- **Zayıflamış bir bağışıklık sistemi** varsa.
- **Hamile** ise veya **emziriyorsa** ya da gebe kalmış olabileceğini düşünüyorsa.
- **Yakın zamanda antibiyotik veya sıtma ilaçları kullandıysa ya da halen kullanıyorsa.**

Bazı durumlarda, sağlık uzmanınız tifo aşilamasını gelecekteki bir viziteye ertelemeye karar verebilir.

Soğuk algınlığı gibi hafif bir hastalığı olan kişiler aşı olabilir. Orta veya ciddi derecede hasta olanlar tifo aşısını almak için genellikle iyileşinceye kadar beklemelidirler.

Sağlık uzmanınız size daha fazla bilgi verebilir.

4 Aşı reaksiyonu riskleri

- İnakatif tifo aşısından sonra ateş, baş ağrısı ve genel bir rahatsızlık hissi ve enjeksiyon bölgesinde ağrı, kızarıklık veya şişlik ortaya çıkabilir.
- Canlı tifo aşısından sonra ateş, baş ağrısı, karın ağrısı, ishal, bulantı ve kusma görülebilir.

İnsanlar bazen aşı da dâhil olmak üzere, tıbbi işlemlerden sonra bayılabilirler. Başınız dönerse veya görme değişikliğiniz ya da kulaklarınızda çınlama olursa sağlık uzmanınıza bildiriniz.

Herhangi bir ilaç gibi bir aşının da ağır bir alerjik reaksiyona, diğer ciddi bir tıbbi hasara ya da ölüme neden olma ihtimali çok düşük olsa da vardır.

5 Ciddi bir problem olursa?

Alerjik bir reaksiyon aşılanan kişi klinikten ayrıldıktan sonra meydana gelebilir. Eğer ciddi alerjik reaksiyon belirtileri (kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik veya güçsüzlük) görürseniz **9-1-1**'i arayınız ve kişiyi en yakın hastaneye götürünüz.

Sizi endişelendiren diğer belirtiler için sağlık uzmanınızı arayınız.

Olumsuz reaksiyonlar "Aşı Sonrası Olumsuz Olay Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Sağlık uzmanınız genellikle bu durumu bildirecektir, fakat bunu kendiniz de yapabilirsiniz. **www.vaers.hhs.gov** adresindeki VAERS web sitesini ziyaret ediniz veya **1-800-822-7967** numaralı telefonu arayınız. *VAERS sadece reaksiyonları bildirmek içindir ve VAERS personeli tıbbi tavsiye vermez.*

6 Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Sağlık uzmanınıza danışınız.
- Yerel ya da devlet sağlık birimlerini arayınız.
- Hastalık Kontrol ve nleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız ya da
 - CDC'nin **www.cdc.gov/typhoid-fever/typhoid-vaccination.html** tifo web sitesini ziyaret ediniz.

